

TEMA TILLVÄXT: Lång väg från retorik till resultat

Det gick inte att klaga på uppslutningen i samband med tillväxtdebatterna under Business Arena Real Estate. Vare sig när det gällde åhörare eller nivå på talare. Finansminister Bosse Ringholm talade om Sverige som ett föredöme när det gäller den så kallade Lissabonstrategin inom EU. Jacob Wallenberg talade om behovet av ökad konkurrenskraft och visioner för att klara av att skapa nya avancerade arbetstillfällen när de enklare försvinner till låglöneländer.

Det är inte bara Sverige som känner av globaliseringens effekter. Under EU:s toppmöte i Lissabon år 2000 tog stats- och regeringscheferna i medlemsländerna ett beslut om en gemensam strategi för att åstadkomma tillväxt, den så kallade Lissabonstrategin. Det handlade inte om vilken tillväxt som helst, utan den skulle ske på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart vis. För att väcka de enskilda ländernas tävlingsinstinkt, och göra insatserna mätbara, formulerades konkreta och tydliga mål. Exempel på mål i Lissabonstrategin är att 70 procent av arbetskraften ska vara sysselsatt, att 90 procent av barnen över tre år ska ha tillgång till barnomsorg och att satsningar på forskning och utveckling ska utgöra 3 procent av BNP. Målen ska vara uppfyllda till år 2010. Enligt finansminister Bosse Ringholm ligger Sverige i topp när det gäller att uppnå målen i Lissabonstrategin. Finansministern beklagar att inte fler EU-länder upprätthållit balansen i de offentliga finanserna.

- Om Sverige hade varit i Tysklands situation hade vi riskerat böter på omkring 12 miljarder kronor. Det är en varningsklocka att många EU-länder har underskott på mer än 3 procent i de offentliga finanserna, säger Bosse Ringholm.

Finansministern påpekar att Sveriges beroende av utvecklingen i omvärlden är väldigt stort. Exporten är oerhört viktig för svensk tillväxt och han menar att det är en viktig pedagogisk uppgift för regeringen att förklara detta för den svenska befolkningen.

”Svenskarna måste arbeta mer”

Under Business Arena Real Estate gjorde SEB:s styrelseordförande Jacob Wallenberg ett försök att förklara vad som krävs för att Sverige ska bli tillräckligt konkurrenskraftigt. Föga förvånande rör det sig om vad många uppfattar som besk medicin. Det kommer att krävas betydande investeringar i forskning och utveckling, att svenskarna arbetar mer än idag, högre utbildningsnivå och ett mer stimulerande

Bosse Ringholm öppningstalare på Business Arena Real Estate

företagsklimat. Det sistnämnda ska bland annat i högre grad än idag få ungdomar att starta egna företag. När det gäller Lissabonstrategin är han positiv till innehållet men skeptisk när det gäller utförandet.

- Vi väntar fortfarande på att det ska hända något i EU och i de enskilda länderna. Det finns konsensus för tillväxt, men det är en lång väg att gå från retorik till resultat, säger Jacob Wallenberg. När Jacob Wallenberg talar om långsiktighet och vad som är bra för Sverige ger familjens industriella traditioner en speciell tyngd åt hans ord. Men liksom alla andra stora aktieägare måste familjen Wallenberg

1 297 delegater deltog på årets kongress

se till företagets bästa i första hand och nationens i andra hand.

- Varje enskilt företag måste producera varor och tjänster där kostnadsnivån är konkurrenskraftig. Om företaget inte är konkurrenskraftigt kommer det inte att kunna sälja sina produkter och går i konkurs. Sveriges chans när vi blir av med arbets tillfällena är naturligtvis att se till att vi skapar andra, mer sofistikerade arbetstillfällena, säger Jacob Wallenberg.

”Flytt av huvudkontor allvarlig affärsrisk”

På en viktig punkt varnar han dock för att fatta förhastade beslut om att flytta verksamhet till andra länder.

- När det gäller huvudkontor är det en helt annan sak. Jag tror att varje enskilt företag i hela världen har en själ. Den består av individer som skapar en slags väv som är unik för just det företaget. Ett huvudkontor omfattar alla dess strukturer, dess serviceapparat, de system de arbetar med, dess revisorer och så vidare. Flyttar du ett huvudkontor till USA kommer det att ta 10, 20, kanske 30 år att bygga upp en lika stark väv igen. Det rör sig om en allvarlig affärsrisk. Innan du tar det steget så måste en rad faktorer tala för en flytt, det måste vara mycket betydande besparingar förknippade med flytten för att motivera ett sådant beslut. Som stor aktieägare har jag inget ansvar gentemot ett land i den meningen att företaget ska ha kvar sin verksamhet, men i fallet med huvudkontor har jag väldigt goda praktiska skäl att stanna kvar, säger Jacob Wallenberg.

God produktivitet utveckling i Sverige

Effekter av ökad internationell konkurrens märks bland annat i Tyskland där Siemens ökar arbetstiden för sina anställda - utan att lönerna höjs. Jan Häggström, som är chefekonom på Handelsbanken, pekar på att liknande tendenser syns även i Sverige. GM:s besked om att koncernen väljer mellan Trollhättan och tyska Rüsselsheim för den framtida tillverkningen av Saab 9-3 och Opel Vectra sätter press på båda orterna. I Rüsselsheim vill GM öka arbetstiden från 35 till 40 timmar i veckan utan kompensation i form av löneförhöjning. I förlängningen har GM dessutom planer på att flytta tillverkningen till Polen och Kina, så det är inte säkert att lönesänkningar hjälper. Men på kort sikt är Jan Häggström tämligen positiv när det gäller svensk ekonomi.

Jacob Wallenberg inledningstalare dag två på Business Arena Real Estate

- Sverige påminner mer om Storbritannien än Tyskland, och tillväxtprognoserna revideras upp. Man kan faktiskt tala om ett produktivitetmirakel i Sverige. Produktivitetstillväxten i det svenska näringslivet är i paritet med USA och på sikt skapar det utrymme för reallöneökningar, säger Jan Häggström.

Positiv utveckling kring Östersjön

En annan talare som uttryckte optimism under Business Arena Real Estate var ministern för internationell ekonomi och finansmarknad, Gunnar Lund. I likhet med regeringskollegan Bosse Ringholm efterlyser han dock en striktare finanspolitik i EU, och påtalar dessutom vikten av att USA agerar för att stävja sina dubbla underskott, i statsbudgeten och när det gäller bytesbalansen. Ministern för internationell ekonomi och finansmarknad anser i likhet med Jacob Wallenberg att det behövs mer samtal mellan näringsliv och politiker i Sverige. Trots bristen på samtal gäller hans tillväxtoptimism även i det längre perspektivet.

- Man ska inte vara självgod, men man ska inte vara pessimist heller. Se bara på vad som händer runt Östersjön, i Ryssland, Polen och Baltikum. Det kan betyda mycket för den ekonomiska utvecklingen i regionen, säger Gunnar Lund.